

VLADIMÍR
MAJAKOVSKIJ
SPRCHA

**DIVADLO
PRACUJÍCÍCH
V MOSTE**

VLADIMÍR VLADIMÍROVIČ MAJAKOVSKIJ

Sovětský básník a dramatik. Narodil se 10. 7. 1893 v Bagdadi v Gruzii, dnes pojmenované po něm Majakovskij, dobrovolně odešel ze života 14. 4. 1930 v Moskvě. S dělnickým hnutím se seznámil už za revoluce 1905, v následujícím roce vstoupil do sociálně demokratické strany a pracoval jako propagandista, což mu vyneslo trojí uvěznění. Po propuštění v roce 1910 se rozhodl pomáhat dělnickému hnutí uměním. Brzy se přiklonil k poezii. Spolu s D. Burljukem byl zakladatelem ruského futurismu a spoluautorem jeho programového sborníku Políček veřejnému vkusu. K politické práci se v plné síle vrátil po VŘSR. Jeho poezie, dříve spíš jen buřičská a provokující, se stala politickou polnicí revoluce, nalezla úderný přerušovaný verš, bubnující do pochodu revolučním masám. Svým vlivem zasáhl nejen řadu současných sovětských básníků, především svých druhů v Lefu (literární skupina Levýj front iskusstev, jehož stejnojmenný časopis založil roku 1923), ale i dalších básnických generací proletářské a burcuující poezie. K jeho nejvýznamnějším dílům patří poémy Oblak v kalhotách (1915), Vojna a svět (1917), 150 000 000 (1921), V. I. Lenin (1924), Správná věc (1927) a divadelní hry Mystérie-buffa (1918), Štěnice (1929) a Sprcha (1930).

POCHOD ČASU

Celá
země
zpívá s námi,
Sleduje náš
pevný
krok.

Vlajky
vlají
nad hlavami,
vteřinou se
stává
rok.

Kupředu,
čase!
Čase,
vpřed!

Každý
ruku
přilož k dílu,
Předěláme
celý
svět!

Zítřku
věnuj
všechnu sílu,
Budoucnost už
volá
vpřed!

Kupředu,
čase!
Čase,
vpřed!

VLADIMÍR MAJAKOVSKIJ

SPRCHA

Satirická komedie

PŘEKLAD / MIROSLAVA ELŠÍKOVÁ

RUDOLF FELZMANN

REŽIE / RUDOLF FELZMANN

VÝPRAVA / JAN SEDLÁČEK

HUDBA / JAN OLIVA j. h.

PREMIÉRA

28. ZÁŘÍ 1984

Inspicientka / Jaroslava Klabanová. Text sleduje / Truda Králová. Osvětlení, zvuk a stavby / kolektiv vedený Jiřím Henžlem, Vladimírem Zemánkem a Enrico Ernestem. Scénu a kostýmy zhotovili pracovníci dílen Divadla pracujících / Jaroslava Hořejší, Ladka Straková, Ignác Nemrava, Stanislav Dufek, Josef Kubart, Stanislav Petrášek, Dana Heindlová, Zlata Kopalová, Margita Uxová a Bohumil Veselý

ЛЕФ

ЖУРНАЛ

ЛЕВОГО ФРОНТА

ИСКУССТВ

№ АВГУСТ
ДЕКАБРЬ 4

ОТВЕТСТВЕННЫЙ РЕДАКТОР
В. В. МАЯКОВСКИЙ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
МОСКВА 1924 ПЕТРОГРАД

NYNÍ DO SVĚTA VSTUPUJE ABSOLUTNĚ
NOVÝ CYKLUS IDEJÍ. DÁT MU VÝRAZ MŮŽE
JEN SLOVO — VÝSTŘEL ...

ZNĀM SÍLU SLOVA, ZNĀM ZVUK GONGŮ
SLOV. TO NEJSOU TA, JIMŽ APLAUDUJÍ
LŮŽE. PO SLOVECH TĚCH BY SE I RAKVÍM
ZACHTĚLO VYKROČIT ČTVEŘICÍ SVÝCH
DUBOVÝCH NOŽEK ...

ŘÍKAJÍ NĚKTEŘÍ:

„TA HRA BY NEBYLA ŠPATNÁ,
ALE ŠIROKÉ MASY

JENŽE MASY
JI NEMOHOU POCHOPIT.“

CHĀPOU STEJNĚ DOBŘE
JAKO VY.

TAKŽE SVOU NADUTOST
RAČTE ODLOŽIT.

VLADIMÍR MAJAKOVSKIJ

V roce 1928 se po básnické triádě, knihách Miluji, V. I. Lenin a Správná věc, Majakovskij na čas odmlčel, aby se pak brzy vrátil k dramatickému žánru. V květnu roku 1929 začal pracovat na své v pořadí už třetí a poslední divadelní hře Banja — Sprcha (v češtině někdy také Horká lázeň) a už v polovině září ji dokončil. Poprvé ji na jevišti uvedl soubor Dramatického divadla Státního národního domu v Leningradě v lednu 1930 a o necelé tři měsíce později měla premiéru i v moskevském Státním divadle, kde ji režíroval V. Mejerchold.

Jako základní formy k vyjádření svého postoje použil Majakovskij ve Sprše postupů a výrazových prostředků satirické komedie, která se svým zvláštním úhlem pohledu pokouší odhalovat podstatu některých společenských jevů. Satira je silným zvěšovací sklem, a proto je jí vlastní především nadsázka, parodie, karikatura a grotesknost. Sám Majakovskij napsal k premiéře své satiry, že Sprcha „umývá, prostě splachuje (odplavuje) byrokraty.“ V jeho pojetí znamená byrokratismus každou netvůrčí činnost, kariérismus a nezásadovost. Tvář tohoto záporného jevu však získala novou podobu, takže byrokrat není už jen člověkem, který nám kazí život omezenou úřední činností. Stává se nebezpečným svou bezohlednou důsledností, s níž likviduje vše, co neodpovídá jeho zkostnatělým představám. I proti takovým zábránám, jako jsou bezpátečnost, nabubřelá bezohlednost, frázovitost a požitkářský egocentrismus, musí bojovat poctiví a odhodlaní budovatelé nové společnosti.

Včera jsem si náhodou přečetl v Izvěstijích verše Majakovského na politické téma. Já nepatřím k ctitelům jeho básnického talentu, ač úplně uznávám svou nekompetentnost v této oblasti. Ale již dávno jsem nepociťoval takové potěšení z hlediska politického a administrativního. Ve svých verších se bezohledně vysmívá poradám a dobírá si ty komunisty, kteří stále jen zasedají a prozasedají. Nevím, jak z hlediska poezie, ale z hlediska politiky je to na mou věru naprosto správné. My jsme opravdu v postavení lidí (a je třeba říci, že toto postavení je velmi hloupé), kteří se stále radí, sestavují komise, sestavují plány — donekonečna... Co jsou ty naše porady a komise? Je to velmi často hrál

V. I. LENIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Čudakov / TOMÁŠ KARGER

Velosipedkin / ZDENĚK KOŠATA

Foskin / PETR BUCHÁČEK

Dvojkin / PETR FRANĚK

Trojkin / MARIO KUBEC

Dívka z budoucího času / HANA SEIDLOVÁ

Polja / BĚLA ČÍŽKOVÁ

Undertonová / JARMILA VYCHODILOVÁ

Nočkin / PETR DRHOLEC

Žadatel / PETR RYCHLÝ

Žadatelka / EVA KLÁNOVÁ

Domovní důvěrnice / JANA HENŽLOVÁ

Milicionář / JAROMÍR HUSÁK

Pobědonosikov / JAROMÍR ŠNAJDR

Optimistěnko / zasloužilý umělec

KAREL NONNER

Ivan Ivanovič / PŘEMYSL BEČKA

Mezaljancová / VĚRA MRÁZKOVÁ

Pont Kič / IVAN HOLUB

Belvedonskij / LADISLAV DUŠEK

Program k 1. premiére sezóny 1984/85 Divadla pracujících v Mostě. Ředitel Jaromír Šnajdr. Zřizovatel Severočeský KNV Ústí nad Labem. Program připravil Jiří Zák. Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA Praha. Vytiskla Severografia, n. p., závod 7, Most. Povolovací číslo 328/84-403/16.
Cena 2,— Kčs.